

CBAC Lefel 2 Dyfarniad mewn Cymraeg Craidd Ychwanegol

Cymeradwywyd gan Cymwysterau Cymru

Canllawiau Addysgu: Uned 1

Addysgu o 2025

Dyfarnu o 2027

Nid yw'r cymhwyster hwn a reoleiddir gan
Cymwysterau Cymru ar gael i ganolfannau Lloegr.

Yn arbennig i
Gymru.
Yn barod i'r byd.

Cynnwys

Cyflwyniad	1
Nodau'r Canllawiau Addysgu	1
Ffyrdd ychwanegol y gall CBAC gynnig cefnogaeth:	1
Strwythur y Cymhwyster	2
Asesu.....	3
Crynodeb o'r Asesu.....	3
Trosolwg o Uned 1	4
Trefniadau ar gyfer asesiadau.....	5
Amcanion asesu a phwysoli Uned 1.....	6
Uned 1 Canllawiau i Athrawon	7
1.1.....	7
Profiadau Dysgu	15
Cyfleoedd i ymgorffori elfennau o'r Cwricwlwm i Gymru	22

Cyflwyniad

Mae CBAC Lefel 2 Dyfarniad mewn Cymraeg Craidd Ychwanegol wedi'i gymeradwyo gan Cymwysterau Cymru ac mae ar gael i bob canolfan yng Nghymru. Bydd yn cael ei ddyfarnu am y tro cyntaf yn Haf 2027, gan ddefnyddio graddfa Llwyddiant, Teilyngdod neu Ragoriaeth.

Nodau'r Canllawiau Addysgu

Prif nod y Canllawiau Addysgu yw cefnogi athrawon wrth iddynt gyflwyno manyleb newydd CBAC Lefel 2 mewn Cymraeg Craidd Ychwanegol a chynnig arweiniad ar ofynion y cymhwyster a'r broses asesu. **Ni fwriedir i'r Canllawiau Addysgu fod yn ddogfen gynhwysfawr i gyfeirio ati** ond yn hytrach i gynnig cefnogaeth i athrawon proffesiynol wrth ddatblygu cyrsiau ysgogol a chyffrous sydd wedi'u teilwra i anghenion a sgiliau'r dysgwyr. Mae'r canllawiau'n cynnig gweithgareddau posibl yn yr ystafell ddosbarth a chysylltau i adnoddau digidol defnyddiol (gan gynnwys ein deunyddiau digidol ein hunain, sydd ar gael yn rhad ac am ddim, a rhai o ffynonellau allanol) i roi syniadau ar gyfer gwersi diddorol ac atyniadol.

Ffyrdd ychwanegol y gall CBAC gynnig cefnogaeth:

- deunyddiau asesu enghreifftiol a chynlluniau marcio
- digwyddiadau dysgu proffesiynol
- adroddiadau arholwyr ar bob uned
- y gallu i gysylltu'n uniongyrchol â'r swyddog pwnc
- adnoddau ar-lein rhad ac am ddim
- Dadansoddi Canlyniadau Arholiadau
- Adolygiad Arholiadau Ar-lein.

Strwythur y Cymhwyster

Mae CBAC Lefel 2 Dyfarniad mewn Cymraeg Craidd Ychwanegol yn cynnwys 2 uned. Cymhwyster unedol yw hwn ac nid yw'n cynnwys haenau. Nid oes hierarchaeth o ran trefn addysgu'r unedau.

	Teitl yr uned	Math o Asesiad	Pwysoli
Uned 1	Siarad a Gwranddo – Cyfathrebu a Rhyngweithio	Arholiad drwy fideo-gynadledda	50%
Uned 2	Darllen ac Ysgrifennu – Cymraeg a Fi	Asesiad di-arholiad	50%

Asesu

Crynodeb o'r Asesu

Uned 1: Siarad a Gwranddo – Cyfathrebu a Rhyngweithio Arholiad drwy fideo-gynadledda 50% o'r cymhwyster

50 marc

Bydd cyfleoedd asesu ar gyfer yr uned hon ym mis Ionawr a mis Mehefin.

- **Adran A** - Trafodaeth 6-8 munud ar gyfer pâr; 8-10 munud ar gyfer grŵp o dri (10 munud i baratoi) yn seiliedig ar sbardun gan CBAC
- **Adran B** - Trafodaeth unigol 4-5 munud gyda'r arholwr ar bwnc o ddiddordeb personol

Bydd yr uned yn cael ei graddio gyda gradd Llwyddo, Teilyngdod neu Ragoriaeth.

Trosolwg o Uned 1

Siarad a Gwranddo – Cyfathrebu a Rhyngweithio

Arholiad drwy fideo-gynadledda
50% o'r cymhwyster
Wedi'i gosod a'i marcio gan CBAC
50 o farciau
20-30 o oriau dysgu dan arweiniad.

Pwrpas yr uned hon yw:

- galluogi dysgwyr i ddeall a defnyddio'r Gymraeg gydag eraill mewn ffordd ddigymell a hyderus
- cyfathrebu a rhyngweithio â'r arholwr a'r grŵp
- defnyddio amrywiaeth o batrymau iaith ac amserau gwahanol y ferf i gyfleu gwybodaeth, mynegi a chyfiawnhau barn
- gofyn ac ymateb yn effeithiol i gwestiynau
- dangos dealltwriaeth o iaith lafar
- deall y brif neges, manylion penodol a gwahanol safbwyntiau
- defnyddio cywair priodol ac ynganu'n glir
- datblygu eu hyder ar lafar ymhellach trwy ddefnyddio iaith mewn cyd-destunau dyls a pherthnasol
- cefnogi datblygiad diwylliannol
- ystyried natur amrywiol dinasyddiaeth Cymru a'i diwylliannau, gan gynnwys safbwyntiau, hunaniaeth, diwylliant a chyfraniadau cymunedau Du, Asiaidd ac ethnig leiafrifol.

Bydd yr uned hon yn canolbwyntio ar:

- rhyngweithio
- mynegi barn
- cymhwyso gwybodaeth a dealltwriaeth.

Disgwylir i'r tair thema eang isod fod yn sail i ddysgu'r iaith:

- Cynefin
- Hunaniaeth
- Diwylliant

Bydd gofyn i ddysgwyr ymateb i sbardun a thrafod fel grŵp. Bydd elfen unigol yr asesiad yn rhoi cyfle i ddysgwyr i drafod pwnc o ddiddordeb.

Trefniadau ar gyfer asesiadau

Bydd yr uned hon yn cael ei hasesu trwy arholiad allanol trwy ddefnyddio fideo-gynadledda. Bydd cyfleoedd asesu ar gael ym mis Ionawr a mis Mehefin ar gyfer yr uned hon.

Cyn yr arholiad, disgwylir i ymgeiswyr fod wedi dewis darn darllen ar gyfer Adran B a fydd yn cyd-fynd gyda'u pwnc o ddewis personol. Rhaid i'r ganolfan sicrhau bod y ffurflen sy'n cynnwys gwybodaeth am y darn dewis ar gyfer Adran B yn cael ei gyflwyno i CBAC erbyn dyddiad penodedig.

Adran A - Trafodaeth pâr/grŵp o dri:

- Bydd dewis o ddau destun ar bob papur. Bydd y testunau wedi'u dewis gan CBAC yn seiliedig ar y 3 thema eang Cynefin, Diwylliant a Hunaniaeth.
- Bydd hyd at 10 munud i baratoi ar gyfer y dasg hon. Gall dysgwyr wneud nodiadau a thrafod gyda phartner/grŵp yn ystod y cyfnod hwn. Cyn gadael yr ystafell arholi rhaid i'r dysgwyr roi'r daflen baratoi ac unrhyw nodiadau a wnaethpwyd yn ystod y 10 munud i'r athro/athrawes sy'n goruchwyllo'r prawf.
- Trafodaeth 6-8 munud ar gyfer pâr; 8-10 munud ar gyfer grŵp o dri.
- Bydd disgwyl i'r dysgwyr drafod mewn ffordd ddigymell o fewn eu grŵp ac i gyfathrebu a rhyngweithio â'r arholwr.

Swyddogaeth yr arholwr :

- hybu newid cyfeiriad y drafodaeth.

Adran B - Trafodaeth unigol a gynhelir gydag arholwr allanol

Gofynnir i bob ymgeisydd ddewis pwnc o ddiddordeb personol i'w drafod gyda'r arholwr:

- Yn dilyn y drafodaeth grŵp / pâr (Tasg 1), arholir pob ymgeisydd yn unigol a byddant yn cydadweithio gyda'r arholwr am 4 – 5 munud
- Disgwylir i'r drafodaeth gyflwyno elfennau o'r testun y mae'r dysgwr wedi ymddiddori ynddynt gan gynnwys sylwadau personol a pherthnasol wrth wneud hynny
- Wrth wrando a thrafod, dylai'r arholwr fod yn deall y testun dan sylw ac yn ymwybodol o agwedd yr ymgeisydd tuag at y testun

Bydd 25 marc am AA1 Deall ac Ymateb, a 25 marc am AA2 Mynegi a Chyfathrebu.

Swyddogaeth yr arholwr

- sbarduno trafodaeth drwy ofyn cwestiynau.

Ni chaniateir i ymgeiswyr ddefnyddio geiriaduron nac unrhyw adnoddau eraill mewn unrhyw ran o'r arholiad.

Bydd yr uned yn cael ei graddio gyda gradd Llwyddo, Teilyngdod neu Ragoriaeth.

Mae Uned 1 yn darparu'r canlynol ar gyfer dysgwyr..

1.1	Siarad
1.2	Gwranddo
1.3	Ymateb a Rhyngweithio

Amcanion asesu a phwysoli Uned 1

AA1	<p>Deall ac Ymateb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • deall ac ymateb i amrywiaeth o destunau ysgrifenedig, gan ddewis a gwerthuso pwyntiau perthnasol i egluro a chefnogi dehongliadau a datblygu syniadau • egluro cysylltiadau o fewn testunau ysgrifenedig a chyfathrebu llafar, gan ddefnyddio terminoleg briodol a chefnogi barn gyda manylion priodol • cyfathrebu meddyliau, teimladau a barn mewn amrywiaeth o gyd-destunau, gan strwythuro dadleuon a herio'r hyn mae eraill yn ei ddweud yn hyderus ac yn sensitif • deall testunau ysgrifenedig a chyfathrebu llafar, gan gydnabod amrywiaeth o safbwyntiau yn feirniadol er mwyn dod i gasgliadau ystyriol • defnyddio sgiliau cyfieithu i wella cyfathrebu • gwranddo'n astud; ymateb yn synhwyrol / yn ddeallus trwy godi cwestiynau a datblygu safbwyntiau perthnasol a syniadau'n gytbwys. 	25%
AA2	<p>Mynegi a Chyfathrebu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cyfathrebu'n glir gan ddefnyddio ffurfiau, geirfa a thechnegau'n gywir ac yn hyderus mewn cyd-destunau gwahanol, gan ennyn diddordeb y gwrandäwr • rhyngweithio, crynhoi a dod i gasgliadau cytbwys • mynegi eu hunain yn glir gan ddefnyddio ffurfiau, geirfa a thechnegau'n gywir ac yn hyderus mewn cyd-destunau gwahanol, gan ennyn diddordeb y darllenydd/gwrandäwr • addasu cyfathrebu trwy ddewis cywair, geirfa a thechnegau sy'n briodol i wahanol gyd-destunau a chynulleidfaoedd • trefnu cyfathrebu gan ddefnyddio amrywiaeth o nodweddion ieithyddol a strwythurol • defnyddio amrywiaeth o strwythurau brawddegau ar gyfer eglurder, pwrpas ac effaith, gyda gramadeg cywir ac, mewn cyfathrebu ysgrifenedig, atalnodi a sillafu cywir • ysgrifennu'n gywir ac eglur gan arddangos ystod o adnoddau iaith. 	25%

Uned 1 Canllawiau i Athrawon

1.1

Ymhelaethiad o'r Cynnwys	Canllawiau i Athrawon
<p>1.1.1 Siarad</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio'r Gymraeg gydag eraill mewn ffordd ddigymell a hyderus.</p> <p>Dylai dysgwyr allu adeiladu ar yr hyn y maent eisoes wedi'i ddysgu o fewn y cwrs TGAU Cymraeg Craidd drwy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ddefnyddio amrywiaeth o frawddegau • gofyn ac ymateb yn effeithiol i gwestiynau • mynegi a chyfiawnhau barn • defnyddio patrymau iaith ac amserau gwahanol y ferf i gyfleu gwybodaeth. <p>Dylai dysgwyr allu ymateb i brif neges, manylion penodol a gwahanol safbwyntiau.</p> <p>Dylai dysgwyr allu cyfathrebu a rhyngweithio yn naturiol â'r arholwr a'r grŵp.</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o batrymau iaith wrth gymhwyso gwahanol sgiliau. Bydd disgwyl iddynt ddangos datblygiad o'r hyn a gyflawnwyd yn y TGAU Cymraeg Craidd drwy ddatblygu ymhellach y ddealltwriaeth a'r defnydd o'r elfennau iaith a restrir yn Atodiad A.</p>	<p>Mae datblygu'r gallu i ddefnyddio iaith yn ddigymell ac yn hyderus yn rhannol ddibynnol ar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • defnydd cyson o'r Gymraeg fel cyfrwng yn y gwersifocws ieithyddol (e.e.. 'tasg twymo') ar ddechrau gwers • cyfleoedd i'r dysgwyr glywed, siarad a darllen y Gymraeg tu allan i'r ystafell ddosbarth • trefnu i siaradwyr Cymraeg ymweld â'r lleoliad/ysgol i alluogi dysgwyr i sgwrsio'n naturiol gydag eraill. (e.e.. Yr Urdd, Mentrau Iaith, aelodau o'r gymuned leol) • sicrhau bod dysgwyr yn ymwybodol o siaradwyr Cymraeg sydd mewn adrannau eraill o'r lleoliad/ysgolannog dysgwyr i archwilio cyfleoedd i ymarfer eu Cymraeg yn eu cymuned/ardal leol. (e.e.. mewn caffis, siopau, canolfannau hamdden, cymdogion). <p>Adeiladu ar yr hyn a ddysgwyd o fewn y cwrs TGAU Cymraeg Craidd 1 Amrywiaeth o frawddegau:</p> <p>e.e..:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gosodiad (sydd yn cyfleu barn, safbwynt neu ddadl) • cwestiwn sydd yn gofyn barn neu'n gofyn am eglurhâd/rheswm • brawddeg sydd yn mynegi barn ac yn cefnogi'r farn honno gyda rheswm. <p>2. Ymateb yn effeithiol i gwestiynau:</p> <p>e.e..:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gyda ffaith/ffeithiau <p>Dw i'n hyderus mai'r ateb ydy ... Yn sicr mae 'na ... Yr ateb plaen ydy ...</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • trwy fynegi barn a chefnogi'r farn honno gyda rhesymau (Gweler 4. isod) • gofyn am gytundeb <p>Dw i'n meddwl bod ... Wyt ti'n cytuno?/Faset ti'n cytuno?</p> <p>Dw i'n credu bod ... Pwy sy'n cytuno?</p> <p>3. Gofyn cwestiynau sy'n:</p> <p>e.e...:</p> <ul style="list-style-type: none"> • herio <p>Wyt ti'n si ŵr bod hynny'n iawn?</p> <p>Wyt ti'n sicr o hynny?</p> <p>Pam wyt ti'n dweud hynny?</p> <ul style="list-style-type: none"> • gwneud cais am fwy o wybodaeth/eglurhâd <p>Dw i ddim yn deall, mae'n ddrwg gen i. Wyt ti'n gallu esbonio?</p> <p>Dw i'n meddwl fy mod i angen mwy o wybodaeth cyn cytuno gyda ti.</p> <ul style="list-style-type: none"> • gofyn am farn a rheswm i gefnogi'r farn. <p>Beth ydy dy farn di 'te?</p> <p>Wyt ti'n cytuno gyda fi neu gyda John?</p> <p>Pam rwyd ti'n dweud hynny?</p> <p>4. Mynegi a chyfiawnhau barn yn ymestynnol</p> <p>a. Mynegi barn yn ymestynnol:</p> <p>Mae ... yn apelio ata i'n fawr.</p> <p>Dydy ... ddim yn apelio ata i o gwbl.</p> <p>Mae'n well gen i...</p> <p>Bydda i'n cael llawer o bleser o ...</p> <p>Bydda i byth yn ...</p> <p>Baswn i byth yn ...</p> <p>Roeddwn i'n arfer meddwl bod ... yn ...</p> <p>Roeddwn i'n arfer mwynhau ... ond ...</p> <p>I mi, mae'n bwysig bod ...</p>
--	--	--

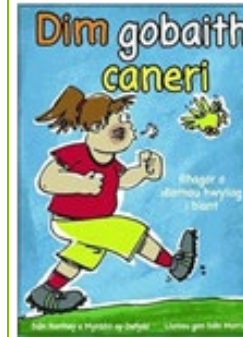
		<p>Dw i o blaid y syniad o ... Dw i yn erbyn y syniad o ... Dw i'n cytuno gyda'r syniad o ... Dw i'n anghytuno gyda'r syniad o ... Mae hyn yn waeth na ... Dw i'n credu bod ... Dw i ddim yn credu bod ... Yn fy marn i mae hyn yn well na ... Ond dw i ddim yn hoffi ... cystal â ... Mae ... yn ffefryn gen i. Dw i'n eitha hoff o ...</p> <p>b. Cyfiawnhau barn yn ymestynnol.</p> <table><tr><td>yn anhygoel o ...</td><td>afresymol o ...</td></tr><tr><td>rhy ... o lawer</td><td>anhygoel o ...</td></tr><tr><td>yn arbennig o ...</td><td>eithriadol o ...</td></tr><tr><td>yn ... dros ben (e.e.. boblogaidd)</td><td>yn broblem enfawr i ...</td></tr><tr><td>yn beth call iawn</td><td>jyst ddim yn iawn, rhywsut</td></tr><tr><td>yn beth cyfrifiol i'w wneud</td><td>ddim mor ...â ...</td></tr><tr><td>hollol ... (e.e.. wirion/dwp)</td><td>ddim hanner cystal â ...</td></tr><tr><td>yn llawer gwell na ...</td><td>yn ddrwg i ... /i'r .../i chi .../i ti.</td></tr><tr><td>hynod o ... e.e.. (anghyfrifol)</td><td>tu hwnt o (e.e.. dalentog)</td></tr><tr><td>yn afiach</td><td>ddim cystal â ...</td></tr><tr><td>mwynhâd pur</td><td></td></tr></table> <p>*Dolen i wyllo fideo o Anna, Bethan a Conor yn trafod rheolau'r ysgol. www.illuminatepublishing.com/wsl/videos</p> <p>ac yn mynegi barn gan gynnig rhesymau.</p> <p>5. Defnyddio amserau gwahanol y ferf i gyfleu gwybodaeth e.e..:</p> <ul style="list-style-type: none">defnyddio'r gorffennol, y presennol a'r dyfodol i roi syniad o amser	yn anhygoel o ...	afresymol o ...	rhy ... o lawer	anhygoel o ...	yn arbennig o ...	eithriadol o ...	yn ... dros ben (e.e.. boblogaidd)	yn broblem enfawr i ...	yn beth call iawn	jyst ddim yn iawn, rhywsut	yn beth cyfrifiol i'w wneud	ddim mor ...â ...	hollol ... (e.e.. wirion/dwp)	ddim hanner cystal â ...	yn llawer gwell na ...	yn ddrwg i ... /i'r .../i chi .../i ti.	hynod o ... e.e.. (anghyfrifol)	tu hwnt o (e.e.. dalentog)	yn afiach	ddim cystal â ...	mwynhâd pur	
yn anhygoel o ...	afresymol o ...																							
rhy ... o lawer	anhygoel o ...																							
yn arbennig o ...	eithriadol o ...																							
yn ... dros ben (e.e.. boblogaidd)	yn broblem enfawr i ...																							
yn beth call iawn	jyst ddim yn iawn, rhywsut																							
yn beth cyfrifiol i'w wneud	ddim mor ...â ...																							
hollol ... (e.e.. wirion/dwp)	ddim hanner cystal â ...																							
yn llawer gwell na ...	yn ddrwg i ... /i'r .../i chi .../i ti.																							
hynod o ... e.e.. (anghyfrifol)	tu hwnt o (e.e.. dalentog)																							
yn afiach	ddim cystal â ...																							
mwynhâd pur																								

		<ul style="list-style-type: none"> defnyddio amseroedd y ferf yn gywir er mwyn sicrhau bod eraill yn deall <p>Mae ymarfer cyson o gynnwys pwynt 1-5 uchod yn ystod y cyfnodau cyswllt yn broses sydd yn paratoi'r dysgwyr i (i) ymateb i brif neges, manylion penodol a gwahanol safbwyntiau a (ii) cyfathrebu a rh yngweithio yn naturiol â'r arholwr a'r grŵp yn fwy-fwy hyderus.</p> <p>*Gall gosod y dysgwyr mewn parau/grwpau sydd yn weddol agos o ran gallu ieithyddol hwyluso'r broses hefyd. (cyn belled ag y mae hyn yn ymarferol)</p> <p>6. Dangos datblygiad o'r hyn a gyflawnwyd yn y TGAU Cymraeg Craidd drwy ddatblygu ymhellach y ddealltwriaeth a'r defnydd o'r elfennau iaith a restrir yn Atodiad A.</p> <p>Nid yw gwaith llafar estynedig yn golygu bod rhaid defnyddio iaith gymleth. Y nod yw cyfathrebu'n rhwydd, yn ddigymell ac yn hyderus gan:</p> <ul style="list-style-type: none"> defnyddio iaith lafar gywir ac adnoddau iaith priodol ar gyfer y dasg a'r gynulleidfa ynganu'n gywir ac yn glir defnyddio amrywiaeth o adnoddau iaith yn effeithiol defnyddio iaith sydd yn disgrifio, esbonio neu berswadio. <p>Gan mai tasg unigol yw ADRAN B yn yr uned hon lle mae gofyn i'r dysgwyr ddewis pwnc o ddiddordeb personol i'w drafod gyda'r arholwr bydd anghenion ieithyddol unigolion yn amrywio yn ôl eu dewis o bwnc.</p> <p>Mae ATODIAD A (Gofynion Ieithyddol) i'w gael yn y fanyleb. Efallai bydd angen ychwanegu at y canlynol yn ôl y gofyn: Amseroedd gwahanol y ferf: Bydd angen cyflwyno'r ffurf Amherpersonol y ferf wrth drafod pobl, adeiladau ac yn y blaen:</p>
--	--	---

		<p>e.e...:</p> <ul style="list-style-type: none">• Cafodd ... ei eni / ei geni• Cafodd ... ei fagu / ei magu• Bu farw ... yn ... (lleoliad, blwyddyn etc)• Cafodd ei adeiladu yn ... / gan ...• Cafodd ei greu gan ...• Cafodd ei ysgrifennu gan ...• Cafodd ei sefydlu gan ...etc. <p>Ansoddeiriau:</p> <p>Cymharu ansoddeiriau er mwyn cymharu a chyferbynnu pobl, lleoedd, sefyllfaoedd etc:</p> <p>e.e...:</p> <table><tr><td>modd cysefin</td><td>cyfartal</td><td>cymharol</td><td>eithaf</td></tr><tr><td>diddorol</td><td>mor ddiddorol â</td><td>yn fwy ... na</td><td>y mwyaf diddorol</td></tr><tr><td></td><td></td><td>...</td><td></td></tr></table> <p>Ansoddeiriau afreolaidd</p> <p>e.e...:</p> <table><tr><td>da</td><td>cystal</td><td>gwell</td><td>gorau</td></tr><tr><td>drwg</td><td>cynddrwg</td><td>gwaeth</td><td>gwaethaf</td></tr><tr><td>mawr</td><td>cymaint</td><td>mwy</td><td>mwyaf</td></tr><tr><td>bach</td><td>cynlleied</td><td>llai</td><td>lleiaf</td></tr></table> <p>Cyffelybiaethau</p> <ul style="list-style-type: none">• mor ... â / â'r ... e.e.. <i>mor wyn â'r eira</i>• yn fwy ... na / na'r ... e.e. <i>yn fwy cyfoethog na Rockefeller</i>• y mwyaf ...	modd cysefin	cyfartal	cymharol	eithaf	diddorol	mor ddiddorol â	yn fwy ... na	y mwyaf diddorol			...		da	cystal	gwell	gorau	drwg	cynddrwg	gwaeth	gwaethaf	mawr	cymaint	mwy	mwyaf	bach	cynlleied	llai	lleiaf
modd cysefin	cyfartal	cymharol	eithaf																											
diddorol	mor ddiddorol â	yn fwy ... na	y mwyaf diddorol																											
		...																												
da	cystal	gwell	gorau																											
drwg	cynddrwg	gwaeth	gwaethaf																											
mawr	cymaint	mwy	mwyaf																											
bach	cynlleied	llai	lleiaf																											

***Mae angen brawddeg bwyslais ar gyfer y modd eithaf. e.e.: Terry Matthews ydy'r mwyaf cyfoethog.**

Idiomau

Mae'r tri llyfr uchod (2 lyfr **Idiomau** ac 1 llyfr **Diarhebion**) ar gael gan y cyhoeddwr gwasg **Carreg Gwalch** (www.carreg-gwalch.cymru). Gan fod **idiomau** a **diarhebion** yn categorïau mor faith mae modd i'r dysgwyr ddewis a defnyddio'r idiomau / diarhebion mwyaf addas ar gyfer eu gwaith.

Mae nifer o'r idiomau'n ddefnyddiol ar gyfer trafod mewn pâr / grŵp:

**siarad trwy'i het
taro'r hoelen ar ei phen
pwyso a mesur
cadw'r ddysgl yn wastad**

**dros ben llestri
holli blew
gwneud môr a mynydd
cael pîg i mewn**

***Mae gweithlenni IAW** (cylchgrawn yr Urdd i ddysgwyr Cymraeg Ail Iaith) **mis Medi / Hydref 2016** yn cynnwys gweithgareddau ar y defnydd o idiomau ac yn seiliedig ar **Dim Gobaith Caneri a Dros Ben Llestri** (uchod).

		<p>*Nid oes modd gorbwysleisio pwysigrwydd ymarfer cyson o'r holl elfennau iaith yn ATODIAD A. Yn aml nid yw'n ymarferol, oherwydd cyfyngiadau hyd y gwersi, i glustnodi gwersi cyfan yn unig ar gyfer cyflwyno iaith. Mae modd datrys y broblem trwy (i) sicrhau defnydd cyson o'r Gymraeg ymhob gwers a (ii) thynnu sylw at elfennau iaith sy'n deillio o waith darllen a'r ddau awgrym yn eu tro yn gosod yr iaith yn ei chyd-destun.</p> <p>*Dylid pwysleisio, fodd bynnag nad yw gorddefnydd o idiomau i'w gymeradwyo oherwydd y perygl o swnio'n annaturiol ac hefyd yn aneglur i'r gynulleidfa.</p>
<p>1.1.2 Gwrando</p>	<p>Dylai dysgwyr allu dangos dealltwriaeth o iaith lafar wrth wrando ar un neu fwy o siaradwyr mewn sefyllfaoedd amrywiol. Bydd rhaid iddynt</p> <ul style="list-style-type: none"> • wrando ar weddill y grŵp / eu partner yn ystod trafodaethau llafar • ymateb ar lafar i gwestiynau yr arholwr allanol yn ystod yr arholiad. <p>Dylai dysgwyr ddeall y brif neges, manylion penodol a gwahanol safbwyntiau.</p>	<p>1. Gwrando</p> <p>Gall y sgil o wrando gael ei ddiystyru neu ei gymryd yn ganiataol yn aml. Ar gyfer cyfathrebu llwyddiannus mae gwrando yn chwarae rhan hanfodol.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae gwrando yn codi ymwybyddiaeth o iaith • Mae gwrando ar yr iaith darged yn gwella datblygiad iaith y dysgwyr • Mae sŵn, rhythm, ynganiad a goslef iaith yn cael eu perffeithio trwy'r sgil o wrando. <p>Yn y cyfnodau addysgu a dysgu dylid sicrhau bod digon o gyfleoedd i wella sgiliau gwrando'r dysgwyr gan adnabod strategaethau sydd yn cefnogi hyn.</p> <p>Mae ail bwynt bwled 1.1.2 yn gofyn am 'ymateb ... i gwestiynau'r arholwr' ac mae'n rhaid gwrando a deall i gyflawni hyn.</p> <p>Gyda'r datblygiadau technegol sydd at eu defnydd dylai dysgwyr allu ymarfer eu sgiliau gwrando trwy wrando ar bodlediadau yn yr iaith darged yn ogystal â rhaglenni teledu, rhaglenni radio ac yn y blaen gan ddewis yr hyn sydd yn apelio atynt.</p>

		<p>Tra'n gwrandio dylai dysgwyr ymarfer y sgil o:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gwrandio am y prif syniadau • rhagfynegi • dod i gasgliadau • crynhoi • canolbwyntio ar fanylion penodol a gwahanol safbwyntiau • adnabod patrymau brawddegol
<p>1.1.3 Ymateb a Rhyngweithio</p>	<p>Dylai dysgwyr allu defnyddio'r Gymraeg gyda'r arholwr; yn y grŵp ac yn unigol; mewn ffordd ddigymell a hyderus.</p> <p>Dylai dysgwyr allu ymateb i'r arholwr gan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ddefnyddio amrywiaeth o frawddegau • gofyn ac ymateb yn effeithiol i gwestiynau • mynegi a chyfiawnhau barn • defnyddio patrymau iaith ac amserau gwahanol y ferf i gyfleu gwybodaeth. 	<p>Gweler 1.1.1 uchod.</p>

Profiadau Dysgu

Dylid annog dysgwyr i ystyried y profiadau a'r sgiliau dysgu canlynol i ddatblygu eu dealltwriaeth, gwerthfawrogiad a'u hymwybyddiaeth o gynnwys y pwnc ymhellach. Mae'r wybodaeth yn y tabl isod yn darparu cyfleoedd i athrawon integreiddio'r profiadau dysgu yn rhan o'u proses o gyflwyno'r pwnc.

Profiad Dysgu	Ymhelaethiad o'r Profiad Dysgu
archwilio gwerth y Gymraeg, ei llenyddiaeth a'i diwylliant, a'i defnydd mewn cymdeithas, yng nghydestun Cymru a thu hwnt	<p>Mae archwilio gwerth y Gymraeg yn ei holl agweddau ar gyfer yr arholiad Lefel 2 Cymraeg Craidd Ychwanegol yn cynnig cyfleoedd i ddysgwyr deall y gwerth sydd yn deillio o integreiddio'u defnydd o'r holl sgiliau iaith. O ran sgiliau iaith mae'r ffocws yn Uned 1 ar siarad, gwrando/gwyllo a darllen tra mae'r ffocws yn Uned 2 ar ddarllen ac ysgrifennu. Mae'n bwysig tynnu sylw'r dysgwyr, felly, at y ffaith y gall y paratoi ar gyfer y naill uned fod o ddefnydd iddynt ar gyfer y llall.</p> <p>e.e..: Mae ADRAN B, fel y crybwyllwyd eisoes, yn dasg unigol a chyn yr arholiad <i>disgwylir i'r dysgwyr fod wedi dewis darn darllen ar gyfer yr uned a fydd yn cyd-fynd gyda'u pwnc o ddewis personol</i>. Disgwylir i'r tair thema eang isod fod yn sail i'w dewis: Cynefin Hunaniaeth Diwylliant</p> <p>Ar gyfer paratoi at y dasg unigol hon bydd disgwyl i ddysgwyr:</p> <ul style="list-style-type: none"> deall ac ymateb i amrywiaeth o destunau ysgrifenedig dewis a gwerthuso pwyntiau perthnasol egluro a chefnogi barn datblygu syniadau a safbwyntiau. <p>Er mwyn deall ac ymateb i amrywiaeth o destunau ysgrifenedig dylai'r dysgwyr gael y cyfle i drafod ystod o strategaethau deall iaith gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> gwybodaeth flaenorol geiriau Cymraeg sy'n debyg i'r Saesneg e.e.. technoleg, trën, gwybodaeth gyffredinol e.e. hanes. daearyddiaeth, rhifau cyd-destun (e.e.. teitl/pwnc) gwybodaeth am ieithoedd eraill e.e.. pont, eglise (Ffrangeg) edrych ar ran o air e.e.. morwr, dyddiadur, lluniau gwneud defnydd o unrhyw luniau sy'n bresennol teitlau ac is-deitlau defnyddio geiriaduron (yn dilyn cyfarwyddyd ac ymarfer cyson o'r defnydd cywir ohonynt). <p>Hefyd:</p> <ul style="list-style-type: none"> cipddarllen (<i>sgimio</i>) sef darllen y darn i gyd er mwyn adnabod y prif syniadau'n gyflym mewn testun. llithrddarllen (<i>sganio</i>) sef chwilio am fanylion, weithiau er mwyn ateb cwestiwn h.y. <i>gwybod yr union wybodaeth sydd ei hangen</i>. <p><i>*Mae'r strategaethau uchod yn rhan hanfodol o'r paratoi yn Uned 2.</i></p>

	<p>Man cychwyn Mae cylchgrawn IAW Yr Urdd i ddysgwyr ail iaith ar gael ar wefan yr Urdd yn ddeufisol. (Hydref, Rhagfyr, Chwefror, Ebrill a Mehefin) www.urdd.org/cylchgronau Mae cynnwys y cylchgrawn yn ateb gofynion y Cwricwlwm i Gymru ac hefyd gofynion y fanyleb Cymraeg Craidd Ychwanegol, Uned 1 a 2 Mae cyfle i ymarfer sgiliau darllen, gwrando/gwyllo, siarad (ac ysgrifennu) gan roi sylw i'r tair thema eang.</p> <p>e.e..:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neges Heddwch ac Ewyllys Da yr Urdd • Eisteddfod Rhyngwladol Llangollen • Dydd Miwsig Cymru • Chwaraeon Cymru • Gwersylloedd Yr Urdd • Cyswllt Yr Urdd â gwledydd eraill • Yr Eisteddfod Genedlaethol / Eisteddfod Yr Urdd <p>Symud ymlaen. Mae'r llyfrau darllen yn y gyfres AMDANI ar bedair lefel. Maen nhw ar gael yn y siopau llyfrau Cymraeg lleol neu ar wefan Cyngor Llyfrau Cymru www.gwales.com Mae mwy o wybodaeth am y gyfres ar y wefan hefyd.</p> <p>Y bedair lefel: sticer melyn – syml sticer gwyrdd – ychydig yn fwy anodd sticer glas – yn fwy anodd eto sticer coch – y mwyaf anodd</p>
<p>archwilio natur amrywiol dinasyddiaeth Gymreig a'i diwylliannau, gan gynnwys safbwyntiau Du, Asiaidd ac ethnig leiafrifol</p>	<p>Natur amrywiol dinasyddiaeth Gymreig gan gynnwys Du, Asiaidd ac ethnig leiafrifol. Mae cyhoeddiad diweddar Gwasg Y Lolfa: <i>20 o Bobl Liwgar Cymru</i> gan Natalie Jones yn tynnu sylw at hunaniaeth a diwylliant 20 o bobl Ddu ac Asiaidd sydd yn byw yng Nghymru, yn siarad Cymraeg, yn gweithio trwy gyfrwng y Gymraeg ac yn hybu'r Gymraeg yn eu bywyd bob dydd. Mae'r llyfr yn cynnig cyfleoedd i integreiddio'r sgiliau iaith gan ffocysu ar ddarllen er mwyn rhoi model iaith ar gyfer siarad a gwrando.</p> <p>Mae'n gwneud defnydd o eiriau fel :</p> <ul style="list-style-type: none"> • gwrth-hiliol • model rôl • hunaniaeth • gwreiddiau • hiliaeth • lliw croen • cydraddoldeb • annhegwch <p>sydd yn gymorth i ddysgwyr ddarllen a defnyddio'r Gymraeg yn ei chyd-destun.</p> <p>*Mae'n bwysig bod dysgwyr yn dysgu'r geiriau uchod fel rhan o stoc o eirfa ar gyfer siarad ac ysgrifennu.</p>

	<p>Mae'r llyfr yn codi ymwybyddiaeth dysgwyr o ddinasyddiaeth a diwylliannau eraill sydd yn rhan greiddiol a phwysig o ddiwylliant Cymru.</p> <p>Gall yr hyn mae'r dysgwyr yn ei ddarllen yn y llyfr hwn fod yn sail i'w gwaith trafod ar gyfer y tair thema eang cynefin, hunaniaeth a diwylliant gan ymateb a rhyngweithio mewn parau neu mewn grwpiau o dri.</p> <p>Yn yr un modd mae'n bwysig eu bod yn gweld cysylltiad gyda'r hyn maent wedi'i ddarllen a'u tasgau ysgrifennu yn Uned 2.</p>
ymgysylltu â sefydliadau lleol/cenedlaethol sy'n hyrwyddo/defnyddio'r Gymraeg	<p>Erbyn hyn mae nifer o sefydliadau, busnesau a chwmnïau yn hyrwyddo neu'n defnyddio'r Gymraeg o ddydd i ddydd.</p> <p>Byddai'n syniad pe bai dysgwyr yn ymchwilio i'r sefyllfa o ran sefydliadau/busnesau yn eu cynefin gan ddod i wybod:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. os oes aelodau o staff sydd yn siarad Cymraeg (er mwyn trefnu eu cyfweld) 2. dod i wybod os mai defnydd gweledol yn unig sydd yn cael ei wneud o'r Gymraeg 3. holi pam mae'r Gymraeg yn bwysig iddynt fel sefydliad/cwmni/busnes 4. beth yw'r cam nesaf / y ffordd ymlaen. <p>Mae rhai sefydliadau megis Yr Urdd, Yr Eisteddfod Genedlaethol, Gweisg Cymraeg e.e.. Y Lolfa, Carreg Gwalch, Atebol ac yn y blaen yn gwneud defnydd cyson o'r Gymraeg ac felly mae cyfle i ymgysylltu â'r math yma o sefydliadau / busnesau er mwyn trafod y galw am cyfleoedd maent yn eu cynnig – ac ar yr un pryd holi eu barn am bwysigrwydd hyn.</p> <p>Mae'n rhaid cofio hefyd bod sefydliadau cenedlaethol megis yr Eden Project yng Nghernyw yn defnyddio'r Gymraeg ar y wefan ac yn sicrhau bod Mis y Gymuned a gynhelir ganddynt bob mis Mehefin yn rhoi sylw arbennig i'r Gymraeg.</p> <p>Byddai ymchwilio i ddod i wybod sawl sefydliad arall sydd yn hyrwyddo/defnyddio'r Gymraeg yn genedlaethol.</p> <p>Gall unrhyw waith ymchwil ar ran y dysgwyr fod yn sail i drafod a rhyngweithio rhwng y dysgwyr mewn parau neu mewn grwpiau o dri er mwyn iddynt rannau'r wybodaeth a gasglwyd ganddynt, mynegi barn, holi ei gilydd a mynegi safbwyntiau, ac yn y blaen.</p>
archwilio amrywiaeth o ddeunyddiau darllen ffeithiol a/neu lenyddol a ffurfiau amrywiol	<p>Mae'n hanfodol bod dysgwyr yn ymwybodol o'r amrywiaeth o lyfrau a deunyddiau darllen eraill (boed hynny'n ddeunydd ffeithiol a / neu lenyddol) a ffurfiau amrywiol.</p> <p>Dylid sicrhau bod digon o gyfleoedd i ddysgwyr archwilio y llyfrau sydd ar gael yn llyfrgell yr ysgol/ coleg neu yn yr adran Gymraeg. Hefyd, er mwyn ymestyn eu gwybodaeth o'r hyn sydd ar gael byddai'n syniad trefnu ymweliad â'r llyfrgell yn y gymuned/tref agosaf. (Gorau oll os oes cyfle yma i gael cymorth gan siaradwr Cymraeg).</p>

	<p>Dylid tynnu eu sylw at lyfrau, cyhoeddiadau a deunyddiau eraill sydd wedi'u hysgrifennu'n benodol ar gyfer dysgwyr y Gymraeg fel ail iaith.</p> <p>Cyfeiriwyd at gylchgrawn IAW (Yr Urdd) yn 12.2 uchod. Er mwyn ennyn eu hyder yn y sgil o ddarllen yn Gymraeg mae'r cyhoeddiad deufisol hwn yn ddewis delfrydol. Mae'r cylchgrawn ar gael yn ddigidol a felly yn cynnig deunydd darllen sydd yn integreiddio'r holl sgiliau iaith.</p> <p>Yn ogystal mae'r cylchgrawn yn cynnwys nifer fawr o elfennau'r Cwricwlwm i Gymru. (*Gweler: <i>Cyfleoedd i Ymgorffori Elfennau o'r Cwricwlwm i Gymru</i> isod) .</p> <p>Mae gwybodaeth am y gyfres AMDANI ar gael yn 12.2 uchod hefyd. Mae'r llyfrau ar gael gan Cyngor Llyfrau Cymru</p> <p>ebost: post@llyfrau.cymru, eich siop lyfrau Cymraeg lleol, Gwasg Gomer ymholiadau@gomer.co.uk neu Gwasg Atebol atebol@atebol.com etc.</p> <p>Cyfrlau o farddoniaeth i ddysgwyr:</p> <ol style="list-style-type: none"> Poeth! Cerddi poeth ac oer a Sbectol Inc www.ylolfaf@ylolfaf.com Sgram www.atebol.com.
<p>datblygu hyder llafar Dysgwyr trwy gyfathrebu ag amrywiaeth o unigolion cyfarwydd ac anghyfarwydd o fewn eu cymuned a/neu'r gymuned Gymraeg ehangach</p>	<p>Datblygu hyder llafar dysgwyr. Mae'n hanfodol bod dysgwyr yn cael eu harwain i:</p> <ol style="list-style-type: none"> cyfathrebu ag amrywiaeth o unigolion (cyfarwydd ac anghyfarwydd) o fewn eu cymuned Gymraeg. cyfathrebu ag amrywiaeth o unigolion (cyfarwydd ac anghyfarwydd) o fewn eu cymuned Gymraeg ehangach. <p><i>I wneud hyn mae'n rhaid sicrhau bod dysgwyr yn ymwybodol o'r siaradwyr Cymraeg sydd yn eu cymuned neu'r gymuned ehangach.</i></p> <p>Gellir gofyn iddynt ystyried y cwestiynau canlynol:</p> <ol style="list-style-type: none"> Faint o Gymraeg maen nhw'n eu glywed yn eu cymuned? Oes ysgolion Cymraeg yn eu cymuned / y gymuned ehangach? Oes capel neu eglwys Gymraeg yn y gymuned? Oes siop lyfrau Cymraeg yn yr ardal / y dref agosaf? Oes llyfrgell yn y gymuned? Oes caffi yn yr ardal a fyddai'n fodlon cynnal <i>Coffi a Chlonc</i> ar fore penodol bob mis efallai? A fyddai gwahodd siaradwyr gwadd i ymweld â'r Adran Gymraeg? (e.e.. Yr Urdd, Menter Iaith, athro o'r ysgol Uwchradd Gymraeg agosaf, aelodau o'r gymuned, er enghraifft pobl fusnes, sy'n siarad Cymraeg ac yn y blaen) Oes gan unrhywun aelod o'r teulu / teulu ehangach sy'n siaradwr Cymraeg? <p>Mae'n bwysig bod y dysgwyr yn cymryd perchnogaeth o'r ffordd ymlaen gyda hyn.</p> <p>Yn naturiol ddigon, mae'r ymatebion i'r cwestiynau 1 – 8 yn mynd i amrywio yn ôl ardal ond mae adnabod un neu ddau o gyfleoedd yn well na llaesu dwylo a gwneud dim i wella'r sefyllfa.</p>

ysgrifennu mewn ffordd estynedig, gan gynnwys drafftio a mireinio gwaith	Dangosir y profiad hwn yn Uned 2.
archwilio natur gyfannol a chyflenwol siarad, gwrando, darllen ac ysgrifennu trwy ddefnyddio iaith mewn cyd-destunau dilys a pherthnasol	<p>Mae profiadau ystyrion yr uned hon yn golygu bod dysgwyr yn cael y cyfle i ddysgu am eu hunaniaeth ddiwylliannol eu hunain yn ogystal â hunaniaeth ddiwylliannol pobl eraill wrth iddynt ddarllen ystod o ffurfiau a genre.</p> <p>(Man cychwyn posibl fyddai gwneud defnydd o'r cyhoeddiad 20 o Bobl Liwgar Cymru y cyfeirir ato yn 12.2 uchod cyn symud ymlaen at adnoddau eraill i ehangu eu deall a'u safbwyntiau.</p> <p>Mae hyn hefyd yn meithrin balchder dysgwyr yn eu hymdeimlad o hunaniaeth a pherthyn i Gymru yn ogystal â'r byd. Elfen bwysig arall yw cefnogi dysgwyr i feithrin dealltwriaeth o nodweddion y Gymraeg, gan dynnu eu sylw at sgiliau sy'n cynnwys y sgiliau creu. hanfodol ar gyfer yr uned hon.</p> <p>Mae'n bwysig bod dysgwyr yn gallu dehongli yr hyn maent yn ei ddarllen, ei glywed a'i weld. Yn hyn o beth mae integreiddio'r sgiliau iaith (siarad, darllen, gwrando ac ysgrifennu) yn holl bwysig mewn gwersi, nid yn unig i gynnig amrywiaeth o fewn y wers ond hefyd er mwyn dysgu am cydberthynas y sgiliau.</p> <p>e.e.. dangos sut y gall darnau darllen gynnig model iaith ar gyfer ysgrifennu a siarad.</p> <p>Yn amlwg, mae cyfathrebu trwy siarad yn glir yn sgil bwysig ar gyfer Adran A a B yr uned hon. Mae'n gofyn am y gallu i ddefnyddio ac addasu iaith mewn amrywiaeth o bynciau, cyfryngau ac arddulliau, a hynny mewn cywair addas ar gyfer y dasg a'r gynulleidfa. Bydd y dysgu a'r profiadau yn eu cefnogi i ddod yn ymwybodol o sut mae defnyddio iaith wrth iddyn nhw fynegi eu hunain at wahanol ddibenion ac ar gyfer gwahanol gynulleidfaoedd.</p>
gwneud cysylltiadau priodol gyda rhannau eraill o'r cwricwlwm er mwyn datblygu a chryfhau sgiliau dwyieithog ac amlieithog Dysgwyr	<p>Mae'r gallu i wneud cysylltiadau priodol gyda rhannau eraill o'r cwricwlwm yn hanfodol bwysig yn yr uned hon (ac uned 2 hefyd) er mwyn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1: defnyddio strategaethau deall iaith: <ol style="list-style-type: none"> i. geiriau Cymraeg sy'n debyg i'r Saesneg ii. gwybodaeth o bynciau eraill er mwyn deall cyd-destun iii. gwybodaeth o ieithoedd rhyngwladol i ddeall geiriau yn y Gymraeg. 2: cydweithio ag adrannau ieithoedd o fewn y lleoliad/ysgol er mwyn cytuno ar yr addysgeg sy'n gyson ar draws yr holl ieithoedd <p>e.e. methodoleg a strategaethau deall iaith, trafod gwahanol ffurfiau/genre, etc.</p> 3: helpu dysgwyr i ymchwilio a dadansoddi i baratoi ar gyfer eu Adran B sef y dasg unigol a gynhelir gydag arholwr allanol. Dylid eu hannog i feddwl am unrhyw ddysgu blaenorol a wnaed mewn pynciau eraill <p>e.e.: hanes neu ddaearyddiaeth.</p> 4: annog dysgwyr i gysylltu'r tasgau'n yr uned hon i dasgau maent wedi'u cwblhau mewn pynciau eraill. Mae gwneud cysylltiadau rhwng gwahanol bynciau yn gymorth i'r dysgwyr ddatblygu sgiliau meddwl beirniadol a dadansodol.

	<p>e.e..: cynaladwyedd yn y gymuned/ynghymru mewn gwersi sy'n ystyried yr amgylchedd trwy gyfrwng Saesneg.</p>
datblygu sgiliau trawsgwricwlaidd a sgiliau cyfannol	<p>Mae llythrennedd ynghyd â rhifedd a chymhwysedd digidol yn un o sgiliau trawsgwricwlaidd y Cwricwlwm i Gymru. Mae integreiddio'r sgiliau iaith (gwrando, darllen, siarad ac ysgrifennu) trwy lenyddiaeth yn ehangu gorwelion dysgwyr ac yn eu helpu i ddysgu mwy am iaith a chyfathrebu.</p> <p>Dylid annog dysgwyr i brofi ac ymateb i amrywiaeth o lenyddiaeth sy'n tynnu sylw at ddiwylliant, pobl a hanes Cymru gan danio eu dychymyg a'u creadigrwydd. Nod y profiadau llenyddol hyn yw meithrin eu sgiliau creadigol eu hunain.</p> <p>Sgiliau cyfannol y Cwricwlwm i Gymru. Mae'n 4 sgil cyfannol yn greiddiol i ofynion y ddwy dasg yn yr uned hon.</p> <p>1. Creadigrwydd ac arloesedd Yn ADRAN B yr uned hon gofynnir i'r dysgwyr ddewis pwnc o ddiddordeb personol i'w drafod gyda'r arholwr. Cyn yr arholiad disgwylir i'r dysgwyr fod wedi dewis darn darllen a fydd yn cyd-fynd gyda'r pwnc.</p> <p>Er mwyn bod yn greadigol mae gofyn am arbrofi gyda iaith er mwyn rhoi hyder i ddysgwyr fod yn fentrus, i fynegi barn yn estynedig ac i gynhyrchu syniadau sydd yn arloesol er mwyn iddynt fedru cydadweithio gyda'r arholwr ar bwnc o ddiddordeb personol. Mae gofyn am arweiniad ac ymarfer cyson yn ystod yr amser cyswllt gyda'r athrawon.</p> <p>e.e.. darllen llenyddiaeth mewn amrywiaeth o ffurfiau/genre a thrafod hanfodion y genre.</p> <p>2. Meddwl yn feirniadol a datrys problemau Unwaith eto mae integreiddio'r sgiliau iaith yn sail i ddatblygu meddwl beirniadol er mwyn cyflwyno gwybodaeth, syniadau a safbwyntiau yn hyderus. Mae gofyn bod dysgwyr yn datblygu'r gallu i sicrhau sylw manwl gywir i flaenoriaethau hanfodol wrth ddadansoddi a gwerthuso gwybodaeth heriol a chymhleth a all gynnig sialensau buddiol iddynt.</p> <p>3. Effeithiolrwydd personol Mae'r gallu i feddwl yn feirniadol yn gymorth hefyd i'r dysgwyr fod yn feirniadol o'u datblygiad ieithyddol eu hunain wrth iddynt adeiladu ar y dysgu sydd wedi digwydd o fewn TGAU Cymraeg Craidd.</p> <p>e.e..:</p> <ul style="list-style-type: none"> • defnyddio ystod eang o eirfa addas yn hyderus i greu effaith ac i gyfleu ystyr benodol gywir. • arddangos gafael sicr ar ramadeg er mwyn cyfathrebu'n effeithiol mewn pâr/grŵp o dri • defnyddio cywair gwbl addas i'r dasg a'r gynulleidfa. • datblygu syniadau'n argyhoeddiadol gyda manylder, gwreiddioldeb a dychymyg. <p>Dylid cynnig awyrgylch sy'n ieithyddol gyfoethog i gefnogi</p>

dysgwyr i:

- meddwl am eu cryfderau eu hunain yn eu defnydd o iaith
- adnabod eu meysydd datblygu drostynt eu hunain.

4. Cynllunio a threfnu

Ar gyfer yr uned hon dyma, yn anad dim arall, yw'r ystyriaeth bwysicaf sef cynllunio a threfnu, yn enwedig felly ar gyfer **ADRAN B**

e.e..:

Disgwylir i'r addysgu a'r dysgu yn y maes hwn alluogi dysgwyr i ddatblygu'r sgiliau angenrheidiol i ddethol a defnyddio ffynonellau a gwybodaeth briodol yn bennaf wrth iddynt ddewis amrywiaeth o destunau ysgrifennu i'w cynorthwyo i ddethol y darn darllen ar gyfer trafod gyda'r arholwr.

Dylai y gallu i gynllunio a threfnu yn ofalus eu galluogi i baratoi'n drylwyr at y dasg o gydadweithio gyda'r arholwr a chyflwyno elfennau o'r testun maent wedi ymddiddori ynddo ar gyfer y rhan hon o'r arholiad.

Yn ogystal a hyn mae cynllunio a bod yn drefnus yn helpu'r dysgwyr i fyfyrion ar eu gwaith paratoi yn gyson er mwyn sicrhau eu bod yn ateb gofynion yr amcanion asesu.

e.e..:

- deall ac ymateb i amrywiaeth o destunau ysgrifenedig, gan ddewis a gwerthuso
- pwyntiau perthnasol i egluro a chefnogi dehongliadau a datblygu syniadau
- deall testunau ysgrifenedig a chyfathrebu llafar, gan gydnabod amrywiaeth o safbwyntiau yn feirniadol er mwyn dod i gasgliadau ystyriol
- gwrando'n astud; ymateb yn synhwyrol / yn ddeallus trwy godi cwestiynau a
- datblygu safbwyntiau perthnasol a syniadau'n gytbwys.

Cyfleoedd i ymgorffori elfennau o'r Cwricwlwm i Gymru

Llinynnau Cwricwlwm i Gymru		
Themâu sy'n trawstorri		
Cyd-destunau Lleol, Cenedlaethol a Rhyngwladol	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Cyd-destunau Lleol, Cenedlaethol a Rhyngwladol yn y Dyfarniad Lefel 2 mewn Cymraeg Craidd Ychwanegol. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd bod angen iddynt ddeall eu lle yn y gymdeithas ddwyieithog. Mae dysgu'r Gymraeg yn cynnig cyfleoedd newydd, heriol iddynt fydd yn fuddiol yn eu bywydau personol, eu bywydau academiaidd ond hefyd yn y dyfodol o ran y lle gwaith. Bydd modd i'r dysgwyr ddysgu am eu cynefin a'u gwlad gan gynnwys traddodiadau, diwylliannau, hanesion a lle'r Gymraeg a Chymru yn ein byd heddiw.</p> <p>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Cyd-destunau Lleol, Cenedlaethol a Rhyngwladol yn yr addysgu a dysgu:</p>	
	<p>Cyfeirnod y Fanyleb</p> <p>Archwilio amrywiaeth o ddeunyddiau darllen ffeithiol a/ neu lenyddol a ffurfiau amrywiol</p>	<p>Enghraifft</p> <p>Bydd yr ysgogiadau ar gyfer Uned 1 yn seiliedig ar y tair thema eang: cynefin, hunaniaeth a diwylliant. Dylid eu harchwilio mewn cyd-destun lleol, cenedlaethol a rhyngwladol ac felly bydd dysgwyr yn cael cyfle i ystyried ystod eang o gyd-destunau sy'n berthnasol i Gymru – ei hiaith, ei hanes a'i diwylliant.</p> <p>Y disgwyliadau:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dylai dysgwyr fedru ymateb i amrywiaeth helaeth o destunau cyfoes gan gynnwys deunyddiau sydd yn adlewyrchu'r amrywiaeth sydd yn bodoli yn eu cymdeithas a'r byd ehangach.

		<p>- Dylai'r ffynonellau a'r ymchwil i'r ffynonellau hynny rhoi cyfle llawn i ystyried cyd-destunau lleol, cenedlaethol a rhyngwladol.</p> <p>Y canlyniad:</p> <p>- Wrth iddynt ddod i ddeall yn well diwylliannau a thraddodiadau Cymru byddant yn fwy hyderus wrth iddynt eu cymharu â diwylliannau a thraddodiadau ar lefel rhyngwladol.</p>
Cynaliadwyedd	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Cynaliadwyedd yn y Dyfarniad Lefel 2 mewn Cymraeg Craidd Ychwanegol. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd bod yna gyfrifoldeb gan bob un ohonom i greu byd gwell ac i ddysgu parchu ac amddiffyn ein presennol a gweithio tuag at greu dyfodol gwell.</p> <p>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Cynaliadwyedd yn yr addysgu a dysgu:</p>	
	<p>Cyfeirnod y Fanyleb</p> <p>Trwy gydol y uned</p>	<p>Enghraifft</p> <p>Trafod Ailgylchu yn y Gymuned.</p> <p>Thema eang: Cynefin (Y Gymuned) Ystyried</p> <ul style="list-style-type: none"> y tri A: Arbed Ailddefnyddio Ailgylchu y cwestiwn Pam ailgylchu? sut a beth mae'r dysgwyr yn ailgylchu. <p>Yn ystod y cyfnodau addysgu a dysgu gall:</p> <ul style="list-style-type: none"> yr athro arwain trafodaeth trwy gyfeirio at y biniau mawr, y biniau bach, y bagiau plastig, y bocsys y mae'r Cyngor Lleol yn eu dosbarthu at ein defnydd.

		<p>e.e.: biniau mawr gwyrdd ar gyfer gwastraff gardd y gellir eu gompostio sach blastig glas ar gyfer papur, papurau newydd. cylchgronau a chardfwrdd.</p> <ul style="list-style-type: none"> y dysgwyr ddisgrifio sut a beth maen nhw'n ailgylchu yr athro arwain trafodaeth sydd yn ymateb i'r cwestiwn Pam ailgylchu? <p>e.e.: lleihau llygredd diogelu fforestydd glaw amddiffyn anifeiliaid a physgod cadw'n traethau'n lân ac yn ddiogel.</p> <ul style="list-style-type: none"> gall yr athro holi'r dysgwyr <ol style="list-style-type: none"> ynglŷn â phroblemau sbwriel yn eu cymuned am eu barn am bobl sy'n gwrthod ailgylchu am syniadau eraill i helpu i oresgyn y broblem sbwriel.
--	--	--

Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb yn y Dyfarniad Lefel 2 mewn Cymraeg Craidd Ychwanegol. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd nid oes modd gor-bwysleisio'r angen am barch a thegwch o fewn ein byd. Mae parchu a deall a derbyn safbwyntiau eraill gan adnabod ymddygiadau iach a niweidiol yn holl bwysig. Yr angen am empathi a chydweithrediad sydd wrth wraidd y dysgu yn sicr er mwyn dathlu rhyddid yr unigolyn tra'n cadw lles a diogelwch pawb.</p> <p>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb yn yr addysgu a dysgu:</p>	
	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="660 523 1272 1380"> <p>Cyfeirnod y Fanyleb</p> <p>Trwy gydol y uned</p> </td><td data-bbox="1272 523 1951 1380"> <p>Enghraifft</p> <p>Mae'r tri thema eang yn Uned 1 yn caniatáu i'r addysgu a'r dysgu gynnwys cysylltiadau i ACaRh os yw hynny'n briodol. Mae bosibl mynd i'r afael â materion cyfoes megis yr uned deuluol yn eu hamryfal ffurfiau, materion yn ymwneud â chynrychiolaeth LGBTQ+ gan osgoi stereoteipio.</p> <p>Bydd enwau, cefndir, hil a rhywioldeb yn cael eu hystyried wrth i'r ysgogiadau ar gyfer Uned 1 gael eu creu. Bydd stereoteipio negyddol yn cael ei osgoi yn y dewis o destunau ac ysgogiadau. Hefyd, yn ystod y rhaglen addysgu a dysgu, dylid achub ar gyfleoedd i ddatblygu cydberthynas yn seiliedig ar gyd-ymddiriedaeth a pharch. Yn ystod y cyfnod hwn dylid ystyried pynciau cyfoes sydd yn deillio o ystod eang o ffynonellau.</p> <p>e.e...: Mae IAW (Yr Urdd, rhifyn Rhagfyr 2023 www.urdd.cymru/iaw) yn cynnwys gwybodaeth am y gwersyll newydd sbon sydd gan y mudiad: Pentre Ifan yn Sir Benfro. Gwersyll Amgylcheddol a Lles cyntaf yr Urdd.</p> </td></tr> </table>	<p>Cyfeirnod y Fanyleb</p> <p>Trwy gydol y uned</p>
<p>Cyfeirnod y Fanyleb</p> <p>Trwy gydol y uned</p>	<p>Enghraifft</p> <p>Mae'r tri thema eang yn Uned 1 yn caniatáu i'r addysgu a'r dysgu gynnwys cysylltiadau i ACaRh os yw hynny'n briodol. Mae bosibl mynd i'r afael â materion cyfoes megis yr uned deuluol yn eu hamryfal ffurfiau, materion yn ymwneud â chynrychiolaeth LGBTQ+ gan osgoi stereoteipio.</p> <p>Bydd enwau, cefndir, hil a rhywioldeb yn cael eu hystyried wrth i'r ysgogiadau ar gyfer Uned 1 gael eu creu. Bydd stereoteipio negyddol yn cael ei osgoi yn y dewis o destunau ac ysgogiadau. Hefyd, yn ystod y rhaglen addysgu a dysgu, dylid achub ar gyfleoedd i ddatblygu cydberthynas yn seiliedig ar gyd-ymddiriedaeth a pharch. Yn ystod y cyfnod hwn dylid ystyried pynciau cyfoes sydd yn deillio o ystod eang o ffynonellau.</p> <p>e.e...: Mae IAW (Yr Urdd, rhifyn Rhagfyr 2023 www.urdd.cymru/iaw) yn cynnwys gwybodaeth am y gwersyll newydd sbon sydd gan y mudiad: Pentre Ifan yn Sir Benfro. Gwersyll Amgylcheddol a Lles cyntaf yr Urdd.</p>	

		<p>www.urdd.cymru/pentreifan</p> <p>Mae'r wefan yn Gymraeg ac yn Saesneg. *Dylid dewis yr opsiwn Cymraeg (gan ddefnyddio'r wefan Saesneg i ddysgu geirfa anghyfarwydd ac yn strategaeth ar gyfer deall iaith)</p> <p>Mae tri thema eang yr uned ar gyfer y Dyfarniad yn hybu archwiliad ac ystyriaeth pellach fel rhan o'r addysgu a'r dysgu.</p>
<p>Addysg hawliau dynol ac amrywiaeth</p>	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Addysg hawliau dynol ac amrywiaeth yn y Dyfarniad Lefel 2 mewn Cymraeg Craidd Ychwanegol. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd yr angen am barch a chydweithrediad. Bydd hyn yn helpu dysgwyr i gydnabod pwysigrwydd hawliau wrth sicrhau tegwch i bawb.</p> <p>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Addysg hawliau dynol ac amrywiaeth yn yr addysgu a dysgu:</p>	
	<p>Cyfeirnod y Fanyleb</p> <p>Trwy gydol y uned</p>	<p>Enghraifft</p> <p>Rhesymeg: Mae 4 diben y Cwricwlwm i Gymru yn cyfeirio at ddinasyddion egwyddorol sy'n parchu anghenion a hawliau pobl eraill fel aelodau o gymdeithas amrywiol. Yn hyn o beth mae meithrin a datblygu parch ac empathi dysgwyr tuag at hunaniaeth pobl eraill, tra'n dathlu a pharchu tebygrwydd a gwahaniaethau yn hynod bwysig yn nhermau hawliau dynol ac hefyd wrth i'r dysgwyr ystyried natur amrywiol dinasyddiaeth Gymreig gan gynnwys Du, Asiaidd ac ethnig lleiafrifol.</p>

Mae'r tri thema eang ar gyfer yr uned hon yn cynnig digon o gyfleoedd i ddod i werthfawrogi a thrafod pwysigrwydd amrywiaeth yn eu cymunedau, yng Nghymru ac yn y byd. Dylid, felly, sicrhau bod cyfleoedd i'r dysgwyr drafod yr amrywiaeth hwn yn eu cynefin ac yng Nghymru ac ar yr un pryd cynnig arweiniad er mwyn sicrhau bod parch ac empathi yn elfennau pwysig o'r trafod.

Ysgogiad y gellir ei ddefnyddio'n sail i'r drafodaeth. (dosbarth cyfan, pâr neu grŵp).

Adnodd Darllen:

Cyhoeddiad Gwasg y Lolfa: 20 o Bobl Liwgar Cymru gan Natalie Jones a'r lluniau gan Telor Gwyn www.ylolf.com

Natalie Jones

Mae Natalie yn fam o dras Jamaicaidd ac yn ei chyflwyniad i'r llyfr mae hi'n tynnu sylw at y ffaith 'nad oes llawer o athrawon Du ac Asiaidd yn ysgolion Cymru ac felly does gan blant lleiafrifol ddim digon o fodelau rôl i'w cefngi a'u hysbrydoli'. Bwriad y llyfr hwn yw dangos pa mor anhygoel o dalentog ydy pobl Ddu ac Asiaidd ac mae'r awdur eisiau annog POB plentyn i fod yn falch o'i hunaniaeth.

Mae'r llyfr hefyd yn fodd i dynnu sylw pob dysgwr at natur amrywiol ein dinasyddiaeth Gymreig a'i diwylliannau gan gynnwys safbwyntiau Du, Asiaidd a ethnig lleiafrifol.

Mae pob un o'r 20 cymeriad yn y llyfr yn siarad Cymraeg (yn ogystal a'u mamiaith a Saesneg). Ymysg yr 20 person mae cerddorion, actorion, pobl fusnes, chwaraewr rygbi/pêl-droed, ffarmwr, meddyg etc.

Profiad dysgu: Defnyddio'r adnodd fel man cychwyn i ddarllen a thrafod natur amrywiol dinasyddiaeth Gymreig a'i diwylliannau, gan gynnwys safbwyntiau Du, Asiaidd ac ethnig leiafrifol.

Darllen

- safbwyntiau'r cymeriadau yn y llyfr.

e.e.:

1. gwneud Cymru'n le teg a hapus i blant ac athrawon, beth bynnag yw lliw eu croen.
2. cael gwared o hiliaeth yng Nghymru a sicrhau cydraddoldeb.
3. pwysigrwydd siarad am ein teimladau ac am yr hyn sy'n gwneud pobl yn wahanol.
4. defnyddio sgiliau i wella bywydau pobl ifanc.
5. annog pawb i garu eu hiaith a'u hunaniaeth.

Trafod (mewn pâr/grŵp) er mwyn deall y negeseuon a'r pwyntiau, manylion penodol a safbwyntiau mewn amrywiaeth o wahanol ffurfiau gan leisio barn a chynnig rhesymau'n estynedig.

	<p>Bydd yr ysgogiadau ar gyfer Uned 1 yn adlewyrchu amrywiaeth o gynrychioliadau, safbwyntiau, themau a chyfraniadau cyfoes gan gynnwys pobl o grwpiau Du, Asiaidd ac ethnig lleiafrifol.</p> <p>Caiff hyn eu gyfoethogi ymhellach trwy'r dewis sydd gan y dysgwyr i fynegi eu safbwyntiau, eu barn a'u gobeithion yn y testun o'u dewis eu hunain yn Adran B yr uned hon.</p> <p>Dylai'r rhaglen addysgu a dysgu ddarparu cyfleoedd i ddysgwyr ystyried eu testunau trwy bersbectif amrywiol gan archwilio ystod o destunau, llenyddiaeth, gwybodaeth a data.</p>
--	---

Gyrfaoedd a phrofiadau cysylltiedig â byd gwaith	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Gyrfaoedd a phrofiadau cysylltiedig â byd gwaith yn y Dyfarniad Lefel 2 mewn Cymraeg Craidd Ychwanegol. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd bydd yn eu galluogi i ddatblygu eu sgiliau a'u dealltwriaeth o bwysigrwydd a photensial dwyieithrwydd yn y gweithle.</p> <p>Bydd modd iddynt ddod yn ymwybodol o'r cyfleoedd amrywiol sydd ar gael iddynt ac i werthfawrogi'r ystod o gyfleoedd lle mae cyfathrebu yn y Gymraeg yn bwysig ac yn fanteisiol. Mae hyn yn holl bwysig wrth ystyried yr angen i ddysgwyr wneud penderfyniadau allweddol o ran gyrfa a'r dyfodol yn ystod amser y cwrs TGAU.</p> <p>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Gyrfaoedd a phrofiadau cysylltiedig â byd gwaith yn yr addysgu a dysgu:</p>	
	<p>Cyfeirnod y Fanyleb</p> <p>Trwy gydol y uned</p>	<p>Enghraifft</p> <p>Mae'n bwysig bod dysgwyr yn cael cyfle i ddysgu am fyd gwaith wrth iddynt brofi tasgau amrywiol, dilys a phriodol yn Uned 1 a 2 o'r cymhwyster hwn.</p> <p>Bydd yr ysgogiadau yn Uned 1 yn galluogi'r dysgwyr i drafod ac arddangos y sgiliau siarad sydd yn gysylltiedig â'r gweithle ac ehangu eu dealltwriaeth o fanteision ddwyieithrwydd.</p> <p>Gall dysgwyr drefnu i ymweld â sefydliad/lle gwaith yn eu cymuned sydd yn gwneud defnydd o'r Gymraeg er mwyn cael profiad o'r iaith mewn cyd-destun dilys. Bydd hyn yn gyfle hefyd i ddysgwyr drafod y sgiliau ieithyddol a'r sgiliau rhyngberthasol sydd yn angenrheidiol ar gyfer byd gwaith i'w paratoi eu hunain ar gyfer y dyfodol.</p>

Mae'r agwedd hon o'r Cwricwlwm i Gymru yn gyfle i integreiddio'r sgiliau iaith. Gall y dysgwyr drafod y profiadau sydd ar gael yn Uned 1 ac Uned 2 i ddod i wybod sut y gallent weithio law yn llaw.

e.e...:

- yn ystod ymweliad â gweithle/sefydliad/cwmni gall dysgwyr brofi ac ymarfer yr holl agweddau o fyd gwaith, dilys a pherthnasol, sy'n ddibynnol ar sgiliau ymateb a rhyngweithio, sgiliau darllen a sgiliau ysgrifennu ar y cyd.
- darllen negeseuon ebost, negeseuon testun, nodiadau, adroddiadau ac yn y blaen er mwyn deall testunau hir a byr gan ymateb iddynt ar lafar neu'n ysgrifenedig
- ysgrifennu negeseuon ebost, negeseuon testun, nodiadau, adroddiadau ar gyfer cydweithwyr, cwsmeriaid, cwmnïau allanol ac yn y blaen.

Bydd cyfleoedd hefyd i ddod i wybod am y sgiliau cyfrifiadurol sydd yn angenrheidiol mewn amrywiaeth o sefyllfaoedd.

Sgiliau trawsgwricwlaidd – Llythrennedd		
	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Llythrennedd yn y Dyfarniad Lefel 2 mewn Cymraeg Craidd Ychwanegol. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd bydd meithrin sgiliau cyfathrebu effeithiol yn codi hyder dysgwyr ac yn eu helpu i chwarae rhan gyflawn yn y Gymru ddwyieithog.</p> <p>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Llythrennedd yn yr addysgu a dysgu:</p>	
Gwrando	<p>Cyfeirnod y Fanyleb</p> <p>Trwy gydol y uned</p>	<p>Enghraifft</p> <p>Yn y fanyleb ar gyfer yr uned hon mae gofyn bod dysgwyr yn dangos dealltwriaeth o iaith lafar wrth wrando ar un neu fwy o siaradwyr mewn sefyllfaoedd amrywiol. Mae hyn yn cynnwys gwrando ar weddill y grŵp neu ar eu partner yn ystod trafodaethau llafar. Mewn sefyllfa arholiad mae hyn yn golygu ymateb ar lafar i gwestiynau'r arholwr hefyd.</p> <p>Mae'r sgil o wrando yn sgil holl bwysig hyd oed mewn uned sydd a'i phrif ffocws ar ddarllen ac ysgrifennu.</p> <p>Mae datblygu'r sgil o wrando ar gyfer yr uned hon yn sgil y gellir ei throsglwyddo'n drawsgwricwlaidd gan sicrhau bod dysgwyr yn ymwybodol o'r pwysigrwydd o ganolbwyntio ar yr hyn sy'n cael ei gyflwyno iddynt ym mhob un o'u pynciau gan gynnwys eu hastudiaeth o ieithoedd rhyngwladol.</p>

Darllen	<p>Cyfeirnod y Fanyleb</p> <p><i>Trwy gydol y uned</i></p>	<p>Enghraifft</p> <p>Trwy ffocysu ar y tri thema eang, mae cyfleoedd i drafod amrywiaeth eang o gyd-destunau yn seiliedig ar yr hyn mae dysgwyr yn ei weld, ei glywed a'i ddarllen. Fel rhan o ysgogiadau y ddwy dasg yn yr uned hon.</p> <p>Mae ymarfer y sgil o drafod mewn unrhyw iaith yn ddefnyddiol ac yn hynod drosglwyddiadwy i helpu dysgwyr i ddod yn fwy-fwy hyderus yn eu gallu i gyfathrebu teimladau a barn, strwythuro dadleuon, herio'r hyn mae eraill yn ei ddweud a chydabod amrywiaeth o safbwyntiau'n feirniadol mewn ieithoedd eraill.</p>
---------	---	--

Siarad	<p>Cyfeirnod y Fanyleb</p> <p>Trwy gydol y uned</p>	<p>Enghraifft</p> <p>Mae 1.1.1 uchod yn cyfeirio at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ddefnyddio amrywiaeth o frawddegau • gofyn cwestiynau ac ymateb yn effeithiol i gwestiynau • mynegi a chyfiawnhau barn • defnyddio patrymau iaith ac amserau gwahanol y ferf i gyfleu gwybodaeth. <p>Mae'r hyn y cyfeirir ato yn y golofn Enghraifft ar y dde yn tynnu sylw at ac yn pwysleisio pwysigrwydd annog dysgwyr i ymateb i safbwyntiau aelodau o grŵp/eu partner mewn gwaith pâr. Dylent hefyd gael cyfleoedd i gyfathrebu'n sensitif gan ystyried eu cynulleidfa.</p> <p>Mae'r gallu i wneud hyn mewn un iaith yn golygu y bydd dysgwyr yn gallu trosglwyddo'r hyn maent wedi'i ddysgu i'w cynorthwyo i lwyddo mewn ieithoedd a sefyllfaoedd eraill.</p>
--------	--	--

Sgiliau trawsgwricwlaidd – Rhifedd		
<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Rhifedd yn y Dyfarniad Lefel 2 mewn Cymraeg Craidd Ychwanegol. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd yr angen i ddefnyddio sgiliau rhifedd yn effeithiol er mwyn llwyddo yn y byd gwaith ond hefyd mewn cymdeithas yn gyffredinol. Bydd meithrin yr hyder i ddefnyddio ac i gymhwyso sgiliau rhifedd wrth ddehongli data ac ymateb iddi yn werthfawr mewn bywyd ac mewn gwaith.</p> <p>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Rhifedd yn yr addysgu a dysgu:</p>		
<p>Mae deall y system rifau yn ein helpu ni i gynrychioli a chymharu'r perthnasoedd rhwng rhifau a meintiau</p>	<p>Cyfeirnod y Fanyleb</p> <p>Trwy gydol y uned</p>	<p>Enghraifft</p> <p>Dylai dysgwyr gael y cyfle i ystyried deunyddiau ystadegol ar lefel sylfaenol i'w galluogi i ymgorffori'r defnydd o ystadegau wrth iddynt ymateb i wybodaeth a/neu safbwyntiau .</p> <p>e.e.:</p> <p>Yn y gwaith trafod pâr/grŵp gall dysgwyr gyfeirio at graffiau o fathau gwahanol yn seiliedig ar ganlyniadau holiadur y maent wedi ei lunio i'w cynorthwyo gyda thestynau amrywiol.</p> <p>Gallent ddefnyddio ystadegau y daethpwyd o hyd iddynt tra'n darllen i baratoi at y dasg unigol yn Adran B.</p> <p>Mae ystadegau syml yn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • helpu dysgwyr i wneud penderfyniadau gwybodus ac yn rhoi hyder iddynt yn yr hyn maent yn ei ymchwilio. <p>(e.e.: dibyniadwyedd yr ymchwil)</p> <ul style="list-style-type: none"> • cymorth i ddysgwyr ddarllen a gwerthuso erthyglau, darnau darllen hir a byr o bob math ac o nifer o ffynonellau gwahanol.

Sgiliau trawsgwricwlaidd – Rhifedd		
		<ul style="list-style-type: none"> • datblygu sgiliau meddwl yn feirniadol, dadansoddi a datrys problemau. • cynnig dull o ddeall sydd ddim yn orddibynnol ar ddeall geiriau'n unig.
<p>Mae dysgu bod ystadegau yn cynrychioli data a bod tebygolrwydd yn modelu siawns yn ein helpu ni i wneud casgliadau a phenderfyniadau gwybodus</p>	<p>Cyfeirnod y Fanyleb</p> <p>Trwy gydol y uned</p>	<p>Enghraifft</p> <p>Gall defnyddio peth data ac ystadegau mewn trafodaeth pâr/grŵp neu gyda'r arholwr ychwanegu at gryfder barn neu safbwynt.</p> <p>Fodd bynnag mae angen pwylllo cyn mynd yn rhy ddwfn i'r agwedd hon o'r dasg ar gyfer yr uned. Mae'n rhaid, felly, gochel rhag talu gormod o sylw i'r elfen hon ar draul y sgil o siarad yn ddigymell i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cymdeithasu • trafod y byd o'n cwmpas • trafod yr hyn maent wedi'i ddarllen, ei glywed a'i weld • meithrin sgiliau ieithyddol <p>Mae'n rhaid cofio hefyd y pwysau ychwanegol gall meistroli ystadegau, data, tebygolrwydd a siawns ei osod ar y dysgwyr.</p> <p>Mae'n bwysig bod dysgwyr yn deall mai ystyr data yw casgliad o ffeithiau neu rifau sydd angen gosod trefn arnynt a rhoi cyd-destun iddynt er mwyn gwneud penderfyniadau a chynnig safbwyntiau.</p>

Sgiliau trawsgwricwlaidd – Rhifedd		
		<p>Efallai bydd rhai dysgwyr yn croesawu'r cyfle i gynnwys ystadegau, data, tebygolrwydd a siawns yn eu gwaith ond dylai'r dewis fod yn nwylo'r dysgwyr eu hunain.</p> <p>Ar lefel syml mae modd defnyddio ystadegau i gyfiawnhau ymchwil gan gefnogi honiadau a safbwyntiau ac, yn y pendraw, perswadio'r darlennydd.</p> <p>Dylai athrawon yn y cyfnodau addysgu a dysgu sicrhau bod dysgwyr yn ymwybodol o'r opsiwn sydd ganddynt yn hyn o beth gan sicrhau eu bod yn cael yr hyfforddiant i wneud hyn mewn ffordd sydd yn ychwanegu at yn hytrach na thynnu oddi wrth eu tasgau llafar yn y pendraw.</p>

Sgiliau trawsgwricwlaidd – Cymhwysedd Digidol

Dinasyddiaeth	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Cymhwysedd Digidol yn y Dyfarniad Lefel 2 mewn Cymraeg Craidd Ychwanegol. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd pwysigrwydd y byd digidol mewn bywyd ac yn y byd gwaith.</p> <p>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Cymhwysedd Digidol yn yr addysgu a dysgu:</p>	
	<p>Cyfeirnod y Fanyleb</p> <p>Trwy gydol y uned</p>	<p>Enghraifft</p> <p>Bydd effaith technoleg ar yr addysgu, y dysgu a'r asesiad (y paratoi a'r siarad) yn amlwg iawn yn yr uned hon.</p> <p>Mae technoleg yn chwarae rhan allweddol ym mywydau'r dysgwyr nid yn unig ar lefel personol a chymdeithasol ond hefyd wrth iddynt ymchwilio'r effaith mae technoleg yn ei gael, er enghraifft, ar berthynas unigolion a'i gilydd, ar yr amgylchedd ar lefel lleol, cenedlaethol a'r cyd-destun byd-eang heb anghofio'r peryglon.</p> <p>Yn ogystal â'r defnydd o lyfrau a chylchgronau bydd dysgwyr yn ddibynnol ar dechnoleg ddigidol i archwilio ac ymchwilio ar gyfer Adran B yn benodol wrth iddynt fynd ati i ddewis y pwnc o ddiddordeb personol maent wedi ymddiddori ynddo ac hefyd wrth iddynt ddethol y darn darllen sy'n cyd-fynd gyda'u dewis.</p> <p>Felly, mae'n hanfodol bod dysgwyr yn hyfedr yn eu defnydd o amrywiaeth o dechnolegau i gefnogi a hwyluso'r broses.</p>

		Er mwyn dod i ddeall yn well sut mae hyn yn gweithio er mantais iddynt dylent gael cyfleoedd i archwilio, mewn cyd-destun, effaith technoleg ar eu bywydau pob dydd.
Rhyngweithio a chydweithio	Cyfeirnod y Fanyleb Trwy gydol y uned	Enghraifft Rhyngweithio Mae rhyngweithio yn yr ystafell ddosbarth yn rhoi'r cyfle gorau i ddysgwyr feistrolï'r iaith. Mae hyn yn cynnwys rhyngweithio rhwng yr athro a'r dysgwr ac hefyd y dysgwyr a'i gilydd. Mae amgylchedd o'r fath yn galluogi dysgwyr i ddefnyddio iaith mewn ffordd ystyrlon a phwrsol. Mae datblygu hyder dysgwyr yn hanfodol os ydynt am gyfathrebu'n ddigymell ac mae rhyngweithio yn y dosbarth yn creu amgylchedd ffafriol i'w hannog i ddefnyddio'r iaith darged. Mae ystafell ddosbarth rhyngweithiol yn: <ul style="list-style-type: none"> • canolbwyntio ar y dysgwyr ac yn gymorth iddynt wneud cynnydd • sicrhau digon o gyfleoedd i ddysgwyr weithio mewn parau ac mewn grwpiau • annog dysgwyr i siarad a'i gilydd yn naturiol ac yn ddigymell gan ddefnyddio'r Gymraeg yn ei chyd-destun • rhoi cyfleoedd i ddysgwyr ddefnyddio iaith ar gyfer pwrpas a chynulleidfa go iawn • paratoi dysgwyr i ddefnyddio'r iaith yn hyderus tu allan i'r ystafell ddosbarth • cryfhau eu hymwybyddiaeth a'u profiad o ddefnydd bob dydd o'r Gymraeg.

	<p>Cydweithio</p> <p>Tra mae rhyngweithio yn datblygu'r hyder i wella a defnyddio iaith yn ddigymell mae cydweithio yn annog dysgwyr i ddefnyddio'r iaith i:</p> <ul style="list-style-type: none">• cyfnewid syniadau• gosod safbwyntiau• mynegi barn• cefnogi barn• datblygu deall. <p>e.e..: yng nghyd-destun y tair thema eang. (cynefin, hunaniaeth a diwylliant).</p> <p>Mae gosod dysgwyr mewn parau neu grwpiau o dri yn sicrhau bod pob un yn cael y cyfle i gyfrannu i'r drafodaeth a hyn yn ei dro yn ennyn hyder yn y dysgwyr ac yn gwneud iddynt deimlo'n rhan werthfawr a phwysig o'r drafodaeth.</p> <p>Mae'n bwysig cydnabod hefyd bod trafod mewn grŵp yn gymorth i ddysgwyr ddatblygu'r sgil o ddatrys problemau, meddwl yn rhesymegol a'r sgil holl bwysig o wneud penderfyniadau.</p>
--	---

Cynhyrchu	<p>Cyfeirnod y Fanyleb</p> <p>Trwy gydol y uned</p>	<p>Enghraifft</p> <p>Mae angen i gynhyrchu ddeillio o'r angen i gynllunio a threfnu ar gyfer cwblhau'r ddwy adran (A a B) yn yr uned hon.</p> <p>Dylai dysgwyr ddefnyddio'u gallu a'u sgiliau i wneud hyn yn ddigidol drwy gynhyrchu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • amserlen gyraeddadwy ar gyfer paratoi at dasgau'r uned • mapiau meddwl • offer adolygu • dulliau o gadw cofnod o'r gwefannau, llyfrau ac yn y blaen a ddefnyddiwyd er mwyn cydnabod ffynonellau • dulliau o gadw cofnod o'r tasgau/elfennau sydd (i) yn datblygu'n foddhaol (ii) angen rhagor o sylw • dull o gadw adborth athro neu gyd-ddisgyblion yn ddiogel er mwyn hwyluso'r broses o fyfrio ar a dysgu o'r prosesau hyn gan osod targedau er gwella'r gwaith. <p>*Gweler: Effeithiolrwydd Personol (isod)</p>
-----------	--	--

Data a meddwl cyfrifiannol	<p>Cyfeirnod y Fanyleb</p> <p>Trwy gydol y uned</p>	<p>Enghraifft</p> <p>Yr un yw'r argymhellion ar gyfer Data a meddwl cyfrifiannol yn Uned 1 a 2, Dyfarniad Lefel 2 mewn Cymraeg Craidd Ychwanegol sef:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sicrhau bod dysgwyr yn gwybod, (mewn termau syml) beth yn union yw meddwl cyfrifiannol. • dod i ddeall bod meddwl cyfrifiannol yn gyfuniad o sgiliau sydd yn sylfaen i'r broses o wneud penderfyniadau a datrys problemau. • archwilio a dadansoddi gwybodaeth yn drwyadl er mwyn yn ei deall yn llawn. <p>Cam 1: edrych ar ddarn o wybodaeth mewn rhannau bach, hylaw</p> <p>Cam 2: ffocysu yn unig ar y wybodaeth mwyafrif yn y darn darllen gwrando gan anwybyddu manylion amherthnasol</p> <p>Cam 3: darllen trwy'r wybodaeth/yr iaith i ddod o hyd i safbwyntiau tebyg / cyferbyniol</p> <p>Cam 4: cyfodod y tri cham uchod er mwyn darganfod atebion cam-wrth-gam i sicrhau'r deilliannau gorau ar gyfer y dasg.</p> <p>Gweler hefyd Cynhyrchu a Cymhwysedd digidol (uchod).</p>
Sgiliau Cyfannol		
	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Meddwl yn Feirniadol a Datrys Problemau yn y Dyfarniad Lefel 2 mewn Cymraeg Craidd Ychwanegol. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd y cysylltiadau gyda'r byd gwaith. Bydd yn paratoi'r dysgwyr i ddeall ystyr risg ond hefyd i ddeall gwerth mentro. Yn sicr bydd yn llywio eu barn o ran y byd gwaith ac yn eu cefnogi i ddeall ac ystyried effaith penderfyniadau heddiw ar ddyfodol eraill.</p>	

<p>Meddwl yn Feirniadol a Datrys Problemau</p>	<p>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Meddwl yn Feirniadol a Datrys Problemau yn yr addysgu a dysgu:</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="663 284 1211 1340"> <p>Cyfeirnod y Fanyleb</p> <p>Trwy gydol y uned</p> </td><td data-bbox="1211 284 1944 1340"> <p>Enghraifft</p> <p>Cyn iddynt fynd ati i ymchwilio amrywiaeth o ffynonellau mae'n rhaid i'r dysgwyr fod yn ymwybodol o'r angen i ofyn cwestiynau ystyrlon a gwerthuso'n feirniadol y wybodaeth a'r dystiolaeth cyn gwneud defnydd ohonynt yn Adran A ac Adran B o'r uned hon. I fod yn llwyddiannus mae'n hanfodol bwysig bod dysgwyr yn wrthrychol yn y broses o wneud penderfyniadau ac adnabod a datblygu dadleuon.</p> <p>Cwestiynu priodol: Mae'n rhaid cwestiynu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dibynadwyedd y ffynonellau • os yw'r wybodaeth yn gyfoes • dyfnder y wybodaeth <p>Hefyd, mae'n rhaid tynnu sylw dysgwyr at y posibilrwydd y gall ffynonellau gyflwyno safbwyntiau cyferbyniol ac os felly, mae'n rhaid iddynt wybod sut i gyfosod a dadansoddi, herio neu feirniadu er mwyn sicrhau dealltwriaeth gytbwys o'r pwnc.</p> <p>Mae'r pwyntiau uchod yn rhai y dylid eu hymarfer yn gyson er mwyn datblygu'r sgiliau meddwl beirniadol sydd yn eu tro yn golygu bod dysgwyr yn deall yr angen i archwilio nifer fawr o gwestiynau perthnasol a diddorol. Bydd hyn yn sicrhau eu bod yn datrys unrhyw broblemau a all godi yn ystod y broses o ymchwilio er mwyn iddynt fod yn hyderus eu bod yn cyfleu gwybodaeth, syniadau, safbwyntiau a barn sydd mor ddibynadwy a phosibl.</p> </td></tr> </table>	<p>Cyfeirnod y Fanyleb</p> <p>Trwy gydol y uned</p>	<p>Enghraifft</p> <p>Cyn iddynt fynd ati i ymchwilio amrywiaeth o ffynonellau mae'n rhaid i'r dysgwyr fod yn ymwybodol o'r angen i ofyn cwestiynau ystyrlon a gwerthuso'n feirniadol y wybodaeth a'r dystiolaeth cyn gwneud defnydd ohonynt yn Adran A ac Adran B o'r uned hon. I fod yn llwyddiannus mae'n hanfodol bwysig bod dysgwyr yn wrthrychol yn y broses o wneud penderfyniadau ac adnabod a datblygu dadleuon.</p> <p>Cwestiynu priodol: Mae'n rhaid cwestiynu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dibynadwyedd y ffynonellau • os yw'r wybodaeth yn gyfoes • dyfnder y wybodaeth <p>Hefyd, mae'n rhaid tynnu sylw dysgwyr at y posibilrwydd y gall ffynonellau gyflwyno safbwyntiau cyferbyniol ac os felly, mae'n rhaid iddynt wybod sut i gyfosod a dadansoddi, herio neu feirniadu er mwyn sicrhau dealltwriaeth gytbwys o'r pwnc.</p> <p>Mae'r pwyntiau uchod yn rhai y dylid eu hymarfer yn gyson er mwyn datblygu'r sgiliau meddwl beirniadol sydd yn eu tro yn golygu bod dysgwyr yn deall yr angen i archwilio nifer fawr o gwestiynau perthnasol a diddorol. Bydd hyn yn sicrhau eu bod yn datrys unrhyw broblemau a all godi yn ystod y broses o ymchwilio er mwyn iddynt fod yn hyderus eu bod yn cyfleu gwybodaeth, syniadau, safbwyntiau a barn sydd mor ddibynadwy a phosibl.</p>
<p>Cyfeirnod y Fanyleb</p> <p>Trwy gydol y uned</p>	<p>Enghraifft</p> <p>Cyn iddynt fynd ati i ymchwilio amrywiaeth o ffynonellau mae'n rhaid i'r dysgwyr fod yn ymwybodol o'r angen i ofyn cwestiynau ystyrlon a gwerthuso'n feirniadol y wybodaeth a'r dystiolaeth cyn gwneud defnydd ohonynt yn Adran A ac Adran B o'r uned hon. I fod yn llwyddiannus mae'n hanfodol bwysig bod dysgwyr yn wrthrychol yn y broses o wneud penderfyniadau ac adnabod a datblygu dadleuon.</p> <p>Cwestiynu priodol: Mae'n rhaid cwestiynu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dibynadwyedd y ffynonellau • os yw'r wybodaeth yn gyfoes • dyfnder y wybodaeth <p>Hefyd, mae'n rhaid tynnu sylw dysgwyr at y posibilrwydd y gall ffynonellau gyflwyno safbwyntiau cyferbyniol ac os felly, mae'n rhaid iddynt wybod sut i gyfosod a dadansoddi, herio neu feirniadu er mwyn sicrhau dealltwriaeth gytbwys o'r pwnc.</p> <p>Mae'r pwyntiau uchod yn rhai y dylid eu hymarfer yn gyson er mwyn datblygu'r sgiliau meddwl beirniadol sydd yn eu tro yn golygu bod dysgwyr yn deall yr angen i archwilio nifer fawr o gwestiynau perthnasol a diddorol. Bydd hyn yn sicrhau eu bod yn datrys unrhyw broblemau a all godi yn ystod y broses o ymchwilio er mwyn iddynt fod yn hyderus eu bod yn cyfleu gwybodaeth, syniadau, safbwyntiau a barn sydd mor ddibynadwy a phosibl.</p>		

			Mae'r gofynion hyn yr un mor berthnasol â'r rhai sydd yn cael eu crybwyll ar gyfer Uned 2 y cymhwyster hwn ac felly, unwaith eto, mae'n hanfodol bod paratoi ar gyfer y naill uned yn gymorth gyda'r llall.
Cynllunio a Threfnu	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Cynllunio a Threfnu yn y Dyfarniad Lefel 2 mewn Cymraeg Craidd Ychwanegol. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd yr angen i gydweithio a deall gwerth ac ystyr bod yn agored i gyfraniadau eraill er mwyn cyrraedd nod y daith, yn enwedig o safbwynt y byd gwaith. Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Cynllunio a Threfnu yn yr addysgu a dysgu:</p>		
	<p>Cyfeirnod y Fanyleb</p> <p>Trwy gydol y uned</p>	<p>Ymhelaethiad</p> <p>Cynllunio a Threfnu yn yr addysgu a'r dysgu ar gyfer Adran A (gwaith pâr/grŵp) ac Adran B (gwaith unigol gyda'r arholwr allanol)</p>	<p>Enghraifft</p> <p>Mae cynllunio a threfnu yn sgiliau pwysig, sydd, o'u defnyddio gyda'i gilydd, yn gymorth i ddysgwyr gyrraedd y nod o baratoi'n drylwyr ar gyfer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rhyngweithio • mynegi barn • cymhwyso gwybodaeth • dod yn fwy-fwy hyderus ac hyfedr yn eu gallu i drafod mewn ffordd digymell ac i gyfathrebu a rhyngweithio gyda'r grŵp/arholwr. <p>Mae'n bwysig bod dysgwyr yn ymwybodol o'r broses o gynllunio a threfnu eu gwaith yn yr uned hon gan sicrhau eu bod yn datblygu ymhellach eu sgiliau ar gyfer gwrando, gwylio a darllen amrywiaeth o destunau a chyfryngau, deall ac dehongli eu hystyr a'u neges.</p>

			<p>Dylai dysgwyr ddeall bod cynllunio'n gofyn am wneud rhestr o'r hyn sydd angen ei wneud i baratoi ar gyfer tasgau yn llwyddiannus tra mae trefnu'n sgil sydd yn gysylltiedig â'r dull o weithredu.</p> <p>Hynny yw trefnu ar gyfer pob tasg a blaenoriaethu'r tasgau hynny.</p> <p>e.e...:</p> <ul style="list-style-type: none"> • paratoi at y dasg unigol yn Adran B trwy drefnu amser i ddarllen amrywiaeth o ddeunyddiau ffeithiol a / neu lenyddol a ffurfiau amrywiol • ymarfer y sgil o ddefnyddio strategaethau deall iaith • adolygu patrymau iaith yn gyson hynny yw: • gofyn cwestiynau er mwyn: <ul style="list-style-type: none"> • herio • gofyn am fwy o wybodaeth • gofyn barn • gofyn am gytundeb • mynegi barn yn estynedig • cefnogi barn yn estynedig • cytuno ac anghytuno. <p>*Gweler 1.1.1 uchod</p>
--	--	--	---

Effeithiolrwydd Personol	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Effeithiolrwydd Personol yn y Dyfarniad Lefel 2 mewn Cymraeg Craidd Ychwanegol. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd yr angen am gydweithio mewn bywyd, cyfrannu at dîm, addasu a newid mewn sefyllfaoedd gwahanol. Bydd cyfle i ystyried cryfderau'r hunan a bod yn agored i feithrin sgiliau newydd.</p> <p>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Effeithiolrwydd Personol yn yr addysgu a dysgu:</p>	
	<p>Cyfeirnod y Fanyleb</p> <p>Trwy gydol y uned</p>	<p>Enghraifft</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bydd Uned 1 yn ystyried ac yn hyrwyddo cyfleoedd i drafod cyd-destunau amrywiol, cymharu safbwyntiau a ffurfio perthnasau gydag eraill trwy gyfrwng yr iaith Gymraeg. Mae hyn yn gyfle hefyd i'r dysgwyr ddatblygu yn unigolion cydwybodol and uchelgeisiol o gymdeithas. *Gweler 4 Diben y Cwricwlwm i Gymru. • Yn Uned 1 bydd disgwyl i ddysgwyr drafod a dod yn ymwybodol o oblygiadau cymdeithasol a diwylliannol eu safbwyntiau. • Dylai dysgwyr gael cyfleoedd digonol i werthuso'u dysgu eu hunain. Dylid adnabod meysydd i'w datblygu trwy gydol y rhaglen addysgu a dysgu er mwyn gwneud cynnydd trwy gydol y broses.